

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: Szinyei Merse Pál emlékezete

Forrás:

Pesti Hirlap

1920. IV. 13.
Pp.
(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Szinyei Merse Pál

Idő

"1920"

Személy

Budapest fővárosi házinyomdája 1919.

Szinyei Merse Pál emlékezete.

Szinyei Merse Pálnak, az elhalt nagy magyar festőművésznek emlékére szép ünnepséget rendezett a Szépművészeti Múzeumban a kultuskormány. Az ünnepélyen *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója, *József főherceg és fia*, *József Ferenc főherceg*, a kormány-tagjai és közéletünk kiválóságai közül igen sokan vettek részt. Miután a Magyar Királyi Operaház ének-kara Palestrina egyik gyászdalát énekelte el, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviselője, *Pekár Gyula* államtitkár tartott költői lendületű ünnepi megnyitót, majd *Berzeviczy Albert*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, mondotta el nagyértékű emlékbeszédét. Néhány vonással vázolta Szinyei művészi egyéniségének fejlődését. Egészen eredeti művészi egyéniség volt s épen rajongó kolorizmusában és természet-szeretetében megnyilvánuló optimizmusa tette képeit oly kedveltekké és népszerűkké. Egészsége az utóbbi években s főleg a forradalom óta erősen hanyatlani kezdett. Kinos szenvedések után halt meg szülőföldjén, a cseh uralom alatt lévő Jernyén, ahol oly egyszerűen temették el, mintha csak egy falusi földesur s nem a nagyvilág híres művésze lett volna. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat és a Nemzeti Szalon nevében gróf *Andrássy Gyula* elnök mondott ezután rövid beszédet, amelyben azt hangoztatta, hogy

Szinyei művészete a magyarság lelki világát mindig csak gazdagítani és nemesíteni fogja. Éretünk fog küzdeni a sirtokról is abban a nagy, kemény versenyben, amelyet más népekkel a világ elismeréséért futunk. Nincsenek és nem lehetnek mindentűn nagy emberek, kulturalkotások; ilyenek csak ott lehetnek, ahol a nemzet megfelelő kulturumkát végzett, ahol összegyűjtötték a mult kulturkincseit, mert ez adja meg további kulturális fejlődésének lehetőségét. Ezt a lehetőséget megadni a legprimatívabb kötelesség, ilyen nemzetet fönkretenni a legrutább bűn a civilizáció ellen. Végezetül azt a reményét fejezte ki, hogy igazoltta válik jövőnkben az az életkedv és optimizmus, amit Szinyei friss génuszából merítünk. *Nádler Róbert*, a Magyar Képzőművészek Egyesületének elnöke, parentálta el ezután elhunyt művésztársát, majd *Bosznay István*, a Képzőművészeti Főiskola tanára, emlékezett meg a mesterről, mint az intézet volt igazgatójáról. *Rákosi Jenő* néhány szóval üdvözölte *József főherceget* és *Horthy kormányzót*, majd Szinyei szellemét idézve, kijelentette, hogy az műveiben örökre itt marad közöttünk.

— Ez a halhatatlanságot jelenti, de ezen a közönséges halhatatlanságon kívül van még egy külön magyar halhatatlanság is, amely abból áll, hogy minden megdicsőült nagyunk, amikor a mulandóság küszöbét átlépi, ott túl megérkezően, Csaba királyfi hadseregébe áll be. A székely

hit és a köztudomás tanítja azt, hogy *Csaba királyfi a Hadakutján*, amikor a magyar nemzet szorongatásába kerül, el fog jönni hadaival. El fog jönni, hogy a magyart vérző küzdelmében megsegítse és a küzdelmet javára döntse el. A sereg kardját, lándzsáját és sisakját ott látjuk csillogni tiszta éjszakákon, ott folyik a menyeyi verbuválás, ott sorakoztatnak be a magyar zsenik, a magyar génusz hőroszai és várják a trombitaszót. Ott van már közöttük Szinyei Merse Pál és várja a többiekkel az idők teljét, amikor a magyar nemzet kiáltására nyergelni fognak Csaba királyfi vitézei. Mi magyarok külföldön elhunyt nagyjaink tetemét haza szoktuk szállítani. Haza fogjuk szállítani Szinyei Merse holttestét is, de nemcsak a holttestét, hanem a földet is, amelyben nyugszik, a Tátrát, a Mátrát és a Fátrát, az egész Kárpát-koszorút. Isten minket úgy segítjen!

A Szinyei Merse Pál-Társaság elnökének, *Csók Istvánnak* megemlékezése után az elnöklő *Pekár Gyula* bejelentette, hogy Nemes Marcell Münchenből százezer koronás alapítványt tett Szinyei emlékére, hogy annak kamataiból minden második évben jutalmazzák a legjobb tájképet. Végül *Lázár Béla* fejtegette, milyen utólrhetetlen könnyedséggel kezelte a mester a színekét és mégis az érzések minő gazdag harmoniáját szóltattta meg. Az Operaház ének-kara még elénekelte a Hímmuszot s ezzel a lélekemelő emlékünnepepy véget ért.